4° Diss. 3784(23

DECRETVM BYZANTIORVM

FACTVM

IN HONOREM ATHENIENSIVM

EMENDATVM ET ILLVSTRATVM

PROLVSIO

DECLAMATIONIBVS V.

IN

ILLVSTRI SCHOLA ELECTORALI

GRIMANA

AD XIV. SEPTEMBR. HORA IX. HABENDIS

PRAEMISSA

A

IOANNE TOBIA KREBSIO

RECTORE

LIPSIAE

EX OFFICINA BREITKOPFIA

Digitized by Google

DECRETVM BYZANTIORVM
IN
HONOREM ATHENIENSIVM

Nuper cum disciplinae nostrae alumnis Orationem *de Corona*, praestantissimam sane, Demosthenicarumque facile principem et reginam, interpretationis luce collustrare institueremus, facile autem praevideremus, huius Orationis veluti campum ampliorem esse, quam quem brevi tempore interpretando emetiri possemus: consilium cepimus, documento aliquo exhibito, iis, qui in hoc doctrinae genere aliquid vident, et iudicare possunt, ostendere, quam rationem in ea interpretanda teneamus, quaque via iuvenes ad accuratam literarum graecarum cognitionem, gustumque concipiendum adducere studeamus. In qua quidem re secuti sumus et hoc, vt in *iis*, qui in Scholis vel inferioribus, vel altioribus, quas Academias vocant, humanitatis studiis sese consecrarunt, hac opella nostra amorem, studiumque literaturae graecae, si fieri possit, aliquo modo incenderemus, incensumque aleremus et confirmaremus. Quod eo magis faciendum esse nobis existimavimus, quo magis intelleximus,

huius rei ſtudium indies magis, magisque deferveſcere. Vna fere et conſentiens doctiſſimorum Virorum in Academiis querela eſt, ab aliquo inde tempore cum omnium humaniorum, tum graecarum inprimis, literarum ſtudium adeo refrixiſſe, vt non temere verendum ſit, ne ſuccedente tempore hae tam vtiles, tam neceſſariae literae e Saxonia noſtra beata illarum hucusque ſede, exſulent proſcriptae. Viuit adhuc, et omnibus rebus, quibus vera felicitas humana cenſetur, florentiſſimus quam diutiſſime vivat! ſinceriſſime optamus, Vir divinarum, humanarumque literarum Conſultiſſimus, Vindex ille et Stator bonarum literarum fugientium, divino aliquo munere Saxoniae noſtrae conceſſus, et hus usque nobis conſervatus: qui ſi ad feliciſſimas illas beatorum ſedes fuerit translatus: timendum ſane eſt (licet enim fremant omnes: tamen dicendum, quod res eſt) ne elegantiores literae, quae hucusque apud nos non ſine invidentia, et indignatiuncula aliarum terrarum floruerunt, et indies laetiora incrementa ceperunt, paulatim labare, deſidentesque labi, et magis, magisque lapſae praecipites ire incipiant. Quod omen Deus avertat! In hac ipſa Schola noſtra, quae vna omnium optima in Saxonia noſtra dicitur ſive ita eſt, ſive ita putatur, in hac, igitur, Schola ab aliquo inde tempore animadvertere nobis viſi ſumus, ſtudium graecarum literarum non tam tepeſcere, quam frigeſcere. Cuius quidem rei cauſae etſi et aliae ſunt; tamen praecipuam putamus eſſe hanc, quod plerique literis conſecrati hac aetate noſtra omnem ſtudiorum ſuorum rationem non niſi *pane lucrando metiuntur*, adque eum vnum omnia referunt, adeo vt, quod huc non facere videatur, id, tanquam inutile, et quodammodo nugatorium, negligendum ſibi fugiendumque arbitrentur. Nam Iuuenes, qui ſtudio theologico ſeſe conſecrarunt, aut conſecrare ſuo tempore volunt, ſatis graece doctos ſe eſſe ſomniant, ſi modo *Novum Teſtamentum ſuum* miſerabili aliqua verſione latina, quamvis obſcuris Ebraismis, Latinismisque referta, aut bono illo Paſore adiuti *exponere*, et verba graeca verbotenus latine reddere poſſunt. Quod ſi facere poſſunt: tum vero *Novum Teſtamentum ſuum* probe intelligunt. Aliter enim his, panis lucrandi tantum cupidis, haec ſacra non conſtant. Qui autem iuris prudentiae aliquando in Academia ſtudium, tempusque ſuum conſecrare volunt, ii linguam graecam, veluti infauſtam avem, in Morbomiam

miam abire iubent, fidelissimi in hac re sequaces magni illius ducis ACCVRSII, qui, quoties in graecos versiculos, Institutionibus Iustinianeis hinc inde interspersos, quales v. c. sunt Homerici Lib. II. Tit. VII. de *Donationibus*, et Lib. III. Tit. XXIV. incidisset, dixisse fertur: *Graeca sunt, non leguntur.* Tam magnifice de literis graecis earumque et vtilitate, et necessitate magnus ille Iurisconsultus iudicavit. Scripsit ante hos quinquaginta fere annos SCHRAMMIVS libellum, *de vsu et necessitate literarum humaniorum in Iurisprudentia*, in quo p. 125. - 135. docet, quam vtilis, quam necessaria adeo graecae linguae cognitio iurisprudentiae studiosis sit. Omnia autem ibi dicta surdis auribus insusurravit. Sed hae querelae de hodierno neglectu, contemptuque harum literarum, vanae sunt, quibus quippe aeque parum efficitur, ac piis desideriis et votis. Ego certe non is sum, qui huic malo, indies latius serpenti, et magis invalescenti mederi me posse confidam. Nam propemodum dementis sit, sibi hanc persuasionem induere, vt credat, se sua vnius opera tale quid efficere posse. Equidem longe absum, vt putem, me hoc hac scriptiuncula praestiturum esse, qui, si arbitrii mei fuisset, ne manum quidem vel huic Prolusioni, vel vlli alii loco tractando admoturus eram. Nam ex eo inde tempore, quo ante hos ipsos duo annos cum gravi aliquo, atque eo perquam pertinaci morbo conflictandum erat, tanta me satias aliquid scribendi, et in lucem, adspectumque doctorum virorum emittendi cepit, vt mihi ipse magnam vim admovere deberem, cum ad hanc Prolusionem scribendam me accingebam. Adeo alieni ab hoc laboris genere a duobus inde annis facti et magis ad bonos libros diligenter lectitandos, quam ad scribendum aliquid, quod aetatem non ferat, tracti sumus. Eam ipsam ob causam nondum animum inducere potuimus, vt BREITKOPFIIS, viris honestissimis, aliquid certi promitteremus de *Lexico Schoettgeniano* N. T. quod propediem tertium typis exscribi, iterumque curis nostris recenseri, emendari, et sinc inde locupletari cupiunt. Quamquam enim magnam observationum sylvam, a decem inde annis collectam, et in exemplari nostro congestam in promptu habemus, qua adjuti hunc laborem, iuventuti Sacrarum literarum studiosae perquam frugiferum, suscipere et perficere possimus: tamen fastidium, nescio quod, ab aliquo inde tempore cre-

Digitized by Google

atum, ſcribendi aliquid, quod in publicum proferatur, ab huius rei ſuſcipiendae conſilio huc vsque nos retinuit, et forte ſemper retinebit. Itaque ne de hac quidem Prolusione ſcribenda cogitaturi eramus, niſi mori, in hoc Illuſtri Moldano ante hos fere quadraginta annos introducto, poſtea autem ſemper vſurpato, aliquid dandum fuiſſet, quo Oratiunculis, die huius Scholae Natali publice habendis, Prolusionis aliquid praemitti ſolet. Cum igitur dies Natalis Illuſtris Moldani noſtri, ante hos CCXXV annos diuinis auſpiciis aperti et conſtituti, Deique Optimi Maximi clementia cum maxime laetiſſime florentis, grata piaque mente celebrandus, inſtaret: mori recepto obſecuti putabamus, eſſe aliquid ſcribendum. Scripſimus igitur: non vt aliquid ſcripſiſſe, ſed ne plane tacuiſſe videremur. Materiam ſcribendi autem ſumſimus e nobiliſſimo illo Byzantiorum Decreto, in honorem Athenienſium, inque grati animi ſignificationem facto, quod in Orat. Demoſthenis π. Στεφ. c. 27. extat. Exhibemus autem hoc Decretum, vti in Editione, quae Londini MDCCXV. cura P. FOVLKESII, et I. FREINDII graece et latine prodiit, exhibitum eſt. Nam hac Editione vtebamur tum, cum ante hos XV annos inſtituebamus Commentarium *Hiſtorico-Grammatico-Criticum* et in hanc Demoſthenis Orationem, et in eius aduerſariam Aeſchinis ſcribere: quem forte iam ante aliquot annos edidiſſemus, niſi religioni nobis duxiſſemus, bonum redemptorem harum duarum Orationum, iſto Commentario illuſtratarum, nummis emungere auctoresque adeo fieri poenitentiae damnoſae.

Nam prope verum videbatur, hunc librum, tanquam mercem aliquam vilem et obſoletam, non facile quemquam quaeſiturum, atque adeo impenſas factas bibliopolae nunquam remuneraturum eſſe. Hac enim aetate noſtra, eleganti ſane, et in guſtu perquam delicata dominatur et expetitur fere, quidquid germanica lingua ſcriptum eſt, inprimis, quae ludis, fabulisque et Scenicis, et Romanenſibus cognoſcendis inſerviunt, et quas *bellas literas*, *ſcientias pulchras* vocant: has ſibi expetunt, has ſibi cupide emunt, has ſtudioſe legunt, has, veluti amaſias ſuas, amplexi belli iſti *bellae literaturae* amatores exosculantur. Sed hoc nihil

ad

ad nos: suo quisque fruatur ingenio. Rem praesentem potius agamus. Scilicet, quod in hac Prolusione scribenda aliquid tractandum sumsimus, e literatura graeca petitum; id, praeter causas supra indicatas, fecimus commoti et hac, vt quorundam sive delicato gustui, sive morosо fastidio gratificaremur. Nam saepe fando cognovimus, quosdam fastidiosos Lectores prae se tulisse, se in Prolusionibus nostris cupere etiam aliquid docti, et quidem eiusmodi quid, quod graecas literas attingeret, legere, (quae enim a nobis antea scriptae sunt, eae, quoniam parum aut nihil graece, continent, nihil docti habent) Quos quidem bonorum illorum virorum sermones audire non poteramus, quin illico animum nostrum subiret lepida illa narratiuncula de quodam studioso Academico Halensi, literarum graecarum aeque perito, ac ego Chinensium. Venit, iste homo cum *amicorum suorum albo* (*Stambuch* Nostrates vocant) nitidissime compacto, ad CHRIST. THOMASIVM: petit, vt sibi aliquid inscribat, sed *aliquid graece*. THOMASIVS, intellecto lepido hominis ingenio, arrepto isti libello leniter subridens inscribit haec: τὸ γραπτὸν ἐν ἔστι πικτόν. Quo conspecto, laetus abit bonus iste homo, ratus, magno aliquo munere se beatum esse. Nam *aliquid* graece *albo* inscriptum habebat suo. Sed quorsum tu haec? quorsum ego? Id vero dicere nihil attinet. Nam nec mihi os ferreum, nec tibi cor plumbeum. Sed redeamus ad Decretum nostrum. Id exhibebimus, vti diximus, ex Editione illa Londinensi graece et latine. Nam eo tempore, quo Commentarium in hanc Orationem scribebamus, Editionem *Taylorianam*, splendidam illam quidem, sed pro dignitate sua cariorem, nec facile sine pretio insano fere parabilem, nondum eramus nacti.

2

ΨΗΦΙΣ-

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ.

Ἐπὶ Ἱερομνάμονος Βοσπορίχω, Δαμαγήτου Ἐντεαλία ἔλεξεν ἐκ τᾶς Βωλᾶς λαβὼν ῥῆτραν. Ἐπειδὴ ὁ Δᾶμος ὁ Αθηναίων ἔν τε τοῖς προγενομένοις καιροῖς εὐνοέων διάτελεῖ Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις, καὶ πρόκλοις καὶ μεγάλαις χρείαις παρέχηται ἔντε τῷ παρεσκότι καιρῷ, Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ' ἀνασάσει Βυζαντίων καὶ Περινθίων, καὶ τὰν χώραν δᾄοντος καὶ δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ ἴκοσι, καὶ σίτῳ καὶ βέλεσι, καὶ ὁπλίταις, ἐξείλετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγάλων κυνδίνων, καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν, καὶ τὼς νόμως, καὶ τὼς τάφως. Δεδόχθω τῷ Δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, κτᾶσιν γᾶς, καὶ οἰκείαν προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι ποτὶ τὰν Θόλον, ποτὶ τὰν Βωλὰν καὶ τὸν Δᾶμον, παρὰ τοῖς περὶ τὸ ἱερά· καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν ἀλειτουργήτοις ἦμεν πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν, σᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἐκκαιδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπόρῳ, στεφανουμένων τὸν Δᾶμον τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῷ Δάμῳ τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων, ἀποστεῖλαι δὲ καὶ δωρεὰς ἐς τὰς ἐντε Ἑλλάδι πανηγυρίας, Ἴσθμια, καὶ Νέμεα καὶ Ὀλύμπια, καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρύξαι τὸν στέφανον, ᾧ ἐστεφάνωται ὁ Δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ' ἡμῶν, ὅπως ἐπιστέωνται οἱ Ἕλληνες πάντες Ἀθηναίων ἀρετάν, καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

DECRE-

DECRETVM BYZANTIORVM.

Heronnemone Bosporicho Demagetus Entealiae F. facta sibi a Senatu dicendi potestate, verba fecit: Quoniam Populus Atheniensis cum superiori tempore Byzantios foederatosque et cognatos Perinthios benevolentia perpetua prosecutus est, tum etiam nuperrime, cum Philippus Macedo huic agro atque urbi bellum inferret, eo scilicet animo, vt Byzantios Perinthiosque prorsus deleret, cumque agros incendio vastaret, arboresque excideret, idem Populus *multis nos, magnisque commodis affecit, atque missis in auxilium nostrum centum viginti nauibus,* cum magna *frumenti, armorum, et militum* copia, *magnis periculis nos liberauit, et antiquum Reipublicae statum, et leges nostras, et sepulcra nobis restituit: Placeat ergo Populo Byzantio et Perinthio, dare Atheniensibus ius matrimonii nobiscum contrahendi,* dare etiam *ciuitatem, et agrorum possessionem; ac in ludis ac certaminibus apud Tholum, in Curia et apud Populum, eosque qui sacris rebus sunt praefecti, principem et proprium iis locum concedere: et quicunque ex illis in hac vrbe habitare voluerint, eos omnino immunes esse permittere.* Placeat praeterea, *vt tres statuae 16. cubitorum in Bosporo ponantur,* quae significent, *Populum Atheniensem a Populo Byzantio et Perinthio coronari: mittantur etiam praemia ad publicos totius Graeciae conventus, ad Isthmia, Nemea, Olympia, Pythia, ibique praedicetur corona, qua Populus Atheniensis a nobis donatus est: eo, vt vniuersis Graeciae populis indicetur tum Atheniensium virtus* ac benevolentia, *tum Byzantiorum Perinthiorumque gratitudo.*

Digitized by Google

ANIMADVERSIONES.

Ad hoc Decretum nobiliſſimum, Librariorum autem vel inſcitia, vel incuria miſere corruptum, foediſſimisque maculis deturpatum, a mendis repurgandum, et hinc inde interpretationis luce colluſtrandum Viri, in hoc literarum genere inſignes, α) HENR. VALESIVS, β) DALENIVS, γ) Illuſtris MAFFEIVS, et δ) Vir quidam doctus, qui ſua tamen omnia DALENIO debet, ingenium, doctrinamque ſuam contulerunt. Nos quidem hoc Decretum, vti in Edit. Anglicana, paullo ante indicata, extat, ita typis exſcribendum curauimus, poſtea et aliorum, et noſtri ingenii ope oſtenſuri, quomodo et legendum et recte intelligendum ſit.

Ἐπὶ Ἱερομνάμονος Βοσπορίχω) Hic Ἱερομνάμων alius ordinis, dignitatisque fuiſſe videtur, quam ii ἱερομνήμονες, quorum creberrima fit mentio in Concilio Amphyctionum (de quibus vide REINESIVM in Syntagm. Inſcript. Antiqu. Claſſ. I. 241. et quos ibi laudat HESYCHIVM et HARPOCRATIONEM). Mihi quidem dubium non eſt, quin Ἱερομνάμων Byzantii fuerit ſummus magiſtratus annuus, atque is ἐπώνυμος, ita, vt de eius nomine annus ſignaretur, et quicquid tum notatu dignum accidiſſet, et ipſe Senatui praeſideret: quam dignitatem ſummam in aliis Graeciae ciuitatibus Ἀρχιερεῖς, Ἄρχοντες, Πρυτάνεις etc. obtinebant, de qua re multis diſputabamus ad *Decreta Flauiana* p. 202. ſeqq. et 360. De duplici Ἱερομναμόνων genere vide diſputantem THOM. LYDIATVM ad *Chron. Marmor.* in Marmor. Oxonienſ. p. m. 125. ſq.

Ἐντεαλίᾳ) Mira eſt in hoc corruptiſſimo Pſephiſmate lectionum vitioſarum varietas. Quam lectionem exprimendam curauimus, habet *Anglicana* FOVLKESII, vtraque *Heruagiana*, *Wolfiana*, et

α.) In Emendatt. Lib. IV, 9.

β.) In Diſſertatt. ad Inſcript. et Marmora p. 777. ſqq.

γ.) In Diſſertatt. ad Triada Inſcript. Veronae 1732. cuius videndae mihi nulla copia facta eſt.

δ.) In Obſeruatt. Miſcell. Vol. II. T. III. p. 354. ſqq. quae cura P. Burmanni et Doruillii prodierunt.

et *Parisina* BENENATI an. 1570. In ALDINA autem et *Tayloriana:* est ἐν τεαλίᾳ. Huius mirificae, ne dicam portentosae, lectionis versiones omnes mirificae circumferuntur. In *Anglicana* redditur, *Demagetus Eutaliae*, F, quod quid sit, Oedipus dicat, non ego: in *Wolfiana* autem *in Tealia*, aeque feliciter! Neque melior versio e lectione ineptissima cudi potest. Nam, quam rationem huius ineptae lectionis quodammodo defendendae Vir quidam doctus (in Observat. Miscell. Vol. Tom. III. p. 356.) excogitauit, ea et ipsa est inepta. Saepissime in hac voce ridicule peccatum est, v. c. in quadam Inscriptione apud GRUTERUM T. I. p. CCCCI. Edit. *Burmanniana*, est ΕΔΟΞΕ ΤΑΙ ΛΑΪ. ΚΑΙ ΤΑΙ ΣΥΓΚΛΗΤΩΙΡΙ, vbi quid sit ταῖ λαῖ, vix diuinando assequare. Legendum ibi omnino ΤΑΙ ΛΑΙΑΙ, hoc sensu: *Placuit concioni s. populo et Senatui.* Sed quid huic Demosthenis loco faciendum? Scilicet scribendum est ἐν τᾷ S. τᾷ ἀλίᾳ, vt dudum legendum censuit DALENIVS (Dissertat. IX. ad Inscript. et Marmor. p. 779.) quae emendatio palmaria sane, et capitalis est; quam diuinationem etiam, vt verissimam, Taylor e Cod. Guelpherbyt. confirmauit. Sed postea cognoui, Magnum illum CASAUBONUM ad Athenaeum II, 3. huius emendationis palmam praeripuisse DALENIO, cum l. c. pro ἐντεαλίᾳ legendum censeret ἐν τῇ (potius ἐν ταῖ) ἀλίᾳ. Scilicet Ἀλίᾳ e Dialecto Dorica idem est, quod Ἐκκλησίᾳ, *conuentus, concio populi*, pro quo est apud HERODOTUM ἀλιή. Vnde ἀλίζειν συναλίζειν saepe est *congregare, conuocare.* IOSEPHUS (Antiquit. XIX, 7, 4.) καὶ δὴ τὶς ἀνὴρ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπιχώριος — — πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν συναλίσας, *Quidam Hierosolymitanus indigena cum populum in concionem vocasset:* vnde ἀλίζεσθαι *conuocari, congregari.* ULPIANUS (ad Timocrateam DEMOSTHENIS p. 227. Edit. Wolf.) Ἡλιαίᾳ ἐκλήθη ὁ τόπος παρὰ τὸ ἐκεῖ ΑΛΙΖΕΣΘΑΙ καὶ συναθροίζεσθαι τὸ πλῆθος τῶν δικαζόντων. Vnde ἀλίασμα in quodam Pfephismate apud GRUTERUM p. CCCCI. est *Decretum.* Ex his, quae diximus, explicandus et illustrandus est locus LUCAE A. A. I, 4. καὶ συναλιζόμενος, qui vix dici potest, quam diuersimode et mirifice Interpretibus fuerit intellectus. Cf. ad illum locum BOISII Collat. Vett. Interpr. cum BEZA et LUD. *de* DIEU. nec non ALBERTIUS ad Hesychium v. ἀλίσας, et ad Glossar. N. T. ad h. l. vbi Συναλιζόμενος optime exponitur per συναθροιζόμενος,

μενος, καὶ συνὼν αὐτοῖς. Tu igitur meo periculo redde, *cum eos congregaſſet*, ad quem locum plura in *Obſervatt. Flavian.* p. 160. ſq. in hanc rem attulimus, quae huc transferre nec lubet, nec vacat. Tu, ſi tanti putes, ipſe legas. De hac voce lectu digniſſima habet D' ORVILLE ad Charitonem p. 70. vbi etiam caſtigat SCIPION. MAFFEIVM, qui in Inſcriptione Gelenſi vocem ἀλίαις reddidit per *Senatum*, quae, vti in aliis, ita etiam in Dorienſibus ciuitatibus nihil aliud denotat, quam ἐκκλησίαν, ſ. concionem populi. cf. Interpretes ad HESYCHIVM v. Ἡλιάια, quem DALENIVS l. c. p. 770. vocem ἡλιάσας cum τῇ ἀλιᾷ confudiſſe dicit.

ἔλεξεν ἐκ τᾶς Βωλᾶς λαβὼν ῥήτραν) Diuerſimode haec ſunt reddita. In *Anglicana* eſt, *facta ſibi a Senatu dicendi poteſtate verba fecit:* WOLFIVS, *de concilii ſententia dixit*, et in Notis interpretatur: ἐκ τῆς Βουλῆς προβουλευσαμένης: DALENIVS l. c. reddidit, *a Senatu accepta Decreti formula, dixit.* H. STEPHANVS (In Theſ. Gr. L. T. II. p. 1154.) ῥήτραν e BVDAEO interpretatur per *Decretum*, Nulla harum interpretationum probabilis, atque adeo nec commendabilis eſt. Mihi quidem haec verba ita intelligenda videntur, vt, deliberatione antea in Senatu, de honoribus, Athenienſi populo tribuendis, facta, Damagetus poteſtatem accepiſſe dicatur, de eadem re ad populum in concione ferendi, adeo, vt, quemadmodum in Athenienſium, aliorumque Graeciae populorum inſtitutis erat, ἐκ προβουλευμάτες hoc in Senatu factum Decretum ad populum in concione tuliſſe cenſendus ſit, qui ſuis id ſuffragiis confirmaret, ſi ſenſuque ratum faceret ſuo. Idem igitur in his verbis ſenſus, qui in hac ipſa DEMOSTHENIS Oratione C. 12. Συγκλήτου Ἐκκλησίας ὑπὸ στρατηγῶν γειομένης, καὶ ΠΡΥΤΑΝΕΩΝ καὶ ΒΟΥΛΗΣ ΓΝΩΜΗΙ —— Καλλισθένης εἶπεν, *Calliſthenes de Prytanum et Senatus Sententia ad populum tulit*, (nam id denotat ſexcenties ἐιπεῖν, vti h. l. ἔλεξεν.) et C. 34. Εἶπε Καλλίας Φρεάρριος Πρυτανέων λεγέντων Βουλῆς γνώμην, *Tulit Callias ad populum de ſententia Senatus Prytanum auctoritate.* Quare huius loci verba ita reddenda putem: *Damagetus, facultate a Senatu accepta, ad populum tulit.* Εἰπεῖν apud Oratores Atticos eſſe vel *ad Senatum referre*, vel ad Populum ferre in hac DEMOSTHENIS Oratione ſaepe occurrit.

Ἐπειδὴ ὁ Δᾶμος ὁ Ἀθηναίων) Sic ſcribendum, non vt in *Anglicana* eſt Δῆμος contra Diaiecti Doricae indolem, et ſic recte poſtea in *Tayloriana* expreſſum vidi. Caeterum frequens loquendi ratio forte poſtulet ὁ Δᾶμος τῶν Ἀθηναίων, vti vel in hac ipſa Oratione ſexcenties, v. c. C. 9. τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, et c. 26. τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, et in hoc ipſo Decreto eſt ὑπὸ τῷ Δήμῳ τῶν Βυζαντίων. Neque tamen quid mutare auſim, cum mox ſequatur, τῷ Δήμῳ τῷ Βυζαντίων, et ὁ Δᾶμος ὁ Ἀθηναίων.

ἐυνοέων διατελεῖ Βυζαντίοις) Conferendus huc Diodor. Siculus Lib. XVI. 74. ſqq.

Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις) Perinthii *συγγενεῖς* Byzantinorum dicuntur ob arctiſſimum foedus, cuius vinculo iuncti continebantur. Vnde ipſi mutuo *συμπολιτείας* iure gaudebant. Vid. POLYBIUS. Lib. XVII, 2. *Συγγενεῖς* etiam interdum dictae ſunt Coloniae, ratione habita ad earum conditores, de quibus Illuſtr. SPANHEMIUS de Vſu et Praeſtant. Numiſm. T. I. p. 577. quemadmodum etiam quaedam ciuitates dictae ſunt *Sorores* ob mutuam concordiam, docente eodem T. II. p. 617. eiusdem operis praeſtantiſſimi. Sed his hoc loco non vtimur. Caeterum WHELERUS et SPONIUS, notante Viro quodam docto (in Obſeruat. Miſcell. Vol. III. T. II. p. 203.) contendunt *Perinthum*, vrbem Thraciae in Propontide, haud procul Byzantio, hoc nomen demum ſub primis Imperatoribus Romanis accepiſſe, antiquitus autem vocatam fuiſſe Heracleam. Falſos autem in hac re eſſe eos Viros doctos, vel hic ipſe locus Demoſthenis docet. Quid? quod iam diu ante HERODOTUS Lib. V. ſub initium, et Lib. VII, 25. Perinthiorum mentionem fecit. Caeterum de Byzantio et Perinthio, praeter CELLARIUM in Notit. O. A. T. I. p. 850 et 853. omnino conſulendus WESSELINGIUS ad Anton. Auguſt. Itinerarium p. 323. vbi ſuſpicione perquam commendabili ductus ſuſpicatur, Perinthum iam ante Conſtantinum M. ſiue ſub Aureliano, ſiue Maximinianо Herculio nouo HERACLEAE nomine fuiſſe ornatam.

χρείας παρέσχηται) Haec eſt lectio omnium, quas conſului, Editionum: in Variantt. autem *Aldin.* et *Herwag.* eſt χάριτας, quae

Digitized by Google

quin Gloſſa et interpretatio vocis χρείας ſit, mihi quidem dubium non eſt. Vox χρείαις in Decretorum formulis fere ſolemnis eſt, pro *commodis, meritis, beneficiis.* In quodam Deliorum Pſephiſmate (in Appendice ad Marmor. Oxonienſia p. 288) eſt: ἐπεὶ παλλὰς χρείας παρέχεται. In hac ipſa Orat. c. 26. in Decreto, facto in honorem Demoſthenis, πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέχηται τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων h. e. *multa atque ea magna commoda attulit.* In quodam Decreto apud GRUTERUM Pag. CCCCI. ΠΟΛΛΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑΣ ΧΡΕΙΑΣ ΠΑΡΕΣΧΗΣΘΑΙ, et ſic ſaepe alibi.

δαίοντος καὶ δενδροκοπέοντος) h. e. *igne ferroque vaſtantis.* Noſtrates: *mit Feuer und Schwerd verwüſten.*

βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι,) Confirmat DIODORUS XVI, 77. qui de hac re ita: Ἀθηναῖοι εὐθὺς δύναμιν ναυτικὴν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν, βοηθήσουσαν τοῖς Βυζαντίοις. Cuius Claſſis Praefectus fuit Phocion, vt auctor eſt PLUTARCHUS in eius Vita. T. III. p. 1372. ſq. Edit. Steph. qui tradit, eum nauibus CXX. Byzantios et Perinthios e praeſentiſſimo periculo eripuiſſe.

ὁπλίτας) ὁπλῖται ſunt, *qui graui armatura, ſcuto et gladio erant inſtructi;* ὅπλα enim Graecis κατ' ἐξοχὴν, vti Latinis *arma* ſunt *ſcutum et gladius.* Ὁπλίτας opponuntur γυμνῆτες, *leuis armaturae militi.* Vid. Herodot. IX, 64. et CUPERUS Obſeruat. I, 7. In *Anglicana* redditum eſt, *militum copia:* in *Tayloriana legionibus*, vtrumque male.

ἐξέλετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων) DIODORUS l. c. refert, Philippum, cognito, Chios, Coos, Rhodios, et alios quosdam Graecorum populos, exemplo Athenienſium excitatos, Byzantinis auxilium ferre, ita perterritum eſſe, vt obſidione ſoluta, cum Athenienſibus, caeterisque Graecis, quos inimicos haberet, pacem faceret.

ἄμμε) Sic in *Anglic. Aldin.* et *Heruag.* min. quae vna lectio vera eſt. In *Pariſ.* et *Wolf.* eſt ἄμε, male! Nam hoc e Dialecto Dorica, idem eſt, quod ἐμέ. Vid. THEOCRITUM Idyll. XI, 42. WOLFIUS legendum coniicit ἄμμες, minus feliciter, cum hoc idem ſit

ſit, quod ἡμεῖς, (vid. THEOCRITUM Idyll. V, 67. et ſaepe alibi.) non ἡμᾶς, quod ſenſus non tam poſtulat, quam exigit. Retinenda igitur lectio ἄμμε, pro ἡμᾶς. THEOCRITUS (Idyll. ἡ. v. 25.) Ἀλλα τὶς ἄμμε κρινεῖ; *Verum quis Nos iudicabit? quis iudex inter nos erit?* Conſulant in hanc rem tirones AEMIL. PORTI Lexicon Doricon ſ. v.

τὰν πάτριον πολιτείαν.) Sic et in *Heruag. min.* in maj. autem et *Wolf.* eſt τὰν πατριάν. In *Tayloriana* etiam eſt τὰν πάτριον.

Δεδόχθαι) In *Anglic. Pariſ. Heruag. maj.* et *Wolfiana*, vti etiam in *Tayloriana* eſt δεδόχθω. Male! et contra omnem Decretorum formulam ſolemnem. Omnino ſcribendum δεδόχθαι, vt diſerte hic *Aldin* eſt *Heruag. min.* habet. In Decreto Deliorum apud REINESIUM (Claſſ. VII. no. 23.) κοινῇ καὶ ἰδίᾳ δεδόχθαι τῷ δήμῳ. Apud GRUTERUM T. I. Pag. CCCCI. in quodam Decreto, ΔΕΔΟΧΘΑΙ. ΕΠΙ. ΑΓΑΘΑΙ. ΤΥΧΑΙ. ΚΑΙ. ΣΩΤΗΡΙΑΙ. ΤΟΥ. ΔΑΜΟΥ, vbi GUALT. et AUGUST. pro δεδόχθαι maluerunt ἔδοξε, conjectura minus felici ducti. In Foedere Smyrnaeorum et Magnetum in Marmor. Arundell. p. 7. eſt: ἀγαθῇ τύχῃ δεδόχθαι. In hac ipſa Orat. Demoſth. c. 9. Ἐπὶ Ἀρχοντος Μνησιφίλου — — Δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων: item in hoc c. 26. Ἐπὶ χαιρωνίδου Ἡγήμονος Ἄρχοντος — — Δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ τῶν Ἀθηναίων: nec non in illo c. 34. Ἔιπε Καλλίας Φρεάρριος — — Δεδόχθαι τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ. Vix dici poteſt, quam ſaepe ab oſcitantibus et blaeſis Librariis in hac voce peccatum ſit. In hac ipſa Orat. c. 55. in *Anglic.* aliisque a me inſpectis Editt. exhibetur δέδοκται, male! Scribendum δεδόχθω. In Pſephiſmate, in honorem Demetrii facto, apud PLUTARCHUM (in Demetr. p. 1639. Edit. *Stephan.*) Ἀγαθῇ τύχῃ δεδόχθαι τῷ δήμῳ, vbi in aliis Edit. δεδόχθω male! Sic in Decreto Athenienſium in honorem Hyrcani Pontificis M. Iudaeorum facto, apud IOSEPHUM (Antiquitat. XIV, 8, 4.) vulgo editur δέδοκται τιμῆσαι τὸν ἄνδρα, vbi in Commentario noſtro ad illud Decretum monebamus legendum eſſe δεδόχθαι, quam emendationem poſtea etiam a *Cod. Vatic.* confirmari deprehendimus. Minus igitur accurate Vir quidam doctus in Obſeruat.

Mi-

Digitized by Google

Miſcell. Voll. III. T. II. p. 196. ſcribit, Infinitivum et Imperativum promiſcue in Decretis publicis adhiberi.

δόμεν ἐπιγαμίαν) h. e. *concedere ius matrimonii inter has duas ciuitates ineundi:* quo quidem iure continebatur *communio culturae agrorum, ius paſcendi in harum duarum ciuitatium paſcuis, et copiae auxiliares in bello.* Plura in hanc rem dabit DALENIVS. (in Diſſertat. IX. ad Inſcriptt. et Marmor. p, 780. ſq.)

κτᾶσιν γᾶς) Sic in *Anglic. Tayloriana, Wolf. Aldin. et Hervag. min.* (in cuius tamen variantt. in fine cuiusque Tomi ſubiunctis eſt ἔκτασις γᾶς· καὶ ἄλλως, ἐκ τᾶς γᾶς.) *in Hervag.* maj. *et Pariſ.* eſt ἐκ τᾶς γᾶς, quae lectio illa priore magis inepta eſt. In hac lectt. varietate ea, quam *Hervag.* min. exhibet, ad inueſtigandam, reperiendamque vnice veram ducit. Legendum nempe ἔγκτασιν γᾶς. h. e. *poſſeſſionem terrae.* Sed poſtea cognoui, hanc emendationem in mentem quoque veniſſe *Dalenio* Diſſertat. laudata p. 779. Sed dudum ante hunc quoque ita legendum vidit emunctae naris Criticus HENR. VALESIVS. (in Emendatt. Lib. IV. c. 9.) duce Cod. MSto *Feliciano.* Confirmat hanc emendationem Decretum Deliorum in Marmor. Oxoniens. no. XII. ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ. et aliud eorundem Decretum apud REINESIVM, ſive potius eius fragmentum (in Syntagm. Inſcriptt. Claſſ. VII. nò. 25.) ΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ ΚΑΙ ΑΥΤΩΙ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ ΥΠΑΡΧΕΙΝ: In Append. ad Marmor. Oxon. III. ἔσται δὲ αὐτοῖς ἐν Δήλῳ γῆς καὶ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ et IV. ΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ, adeo, vt de hac emendatione nihil dubitationis ſit. REISKIUS, Vir graece doctiſſimus, in Decreto hoc, loco ſpeciminis totius DEMOSTHENIS edendi, publice propoſito, ἔκτασιν exhibuit, quod, vti poſtea e TAYLORO cognoui, in quibusdam MSS. eſt. Caeterum ἔγκτησις (S. ἔγκαταπις) propria in hac re vox. Ammonius, Κτήματα καὶ Ἐπικτήματα (leg. cum VALESIO Ἔγκτημ.) διαφέρει. Κτήματα γάρ ἐστι τὰ ἐν οἰκείᾳ. Ἐπικτήματα (Ἐγκτημ.) δέ, τὰ ἐν ἀλλοτρίᾳ, vbi cf. VALKENARIVS et SALMASIVS de Modo Vſur. c. III. p. 82.

καὶ οἰκείαν προεδρίαν) Male haec in Editt. iunguntur et nullo ſenſu. Quem enim Interpres in Edit. *Anglic.* et WOLFIVS expreſſit, *primi-*

principem et proprium locum, is in graecis non eſt. Quid igitur? Interpunctione poſt *οἰκείαν* facta, legendum *οἰκιῶν*. Confirmant hanc emendationem duo Deliorum Decreta, paullo ante laudata, in quorum vtroque eſt *οἰκίας ἔγκτησιν*. Senſus eſt: *Concedendum Atheniensibus ius emendi agros, et domus in Perinthiorum ditione.* REISKIVS etiam in ſpecimine ſuo edidit *οἰκιῶν*, quod haud dubie hauſit e bono aliquo libro. Haec dudum ſcripſeram, cum nanciſcebar librum, apud nos quidem paullo rariorem, *Emendationum Critic.* HENR. VALESII, in quo Virum acutiſſimum coniectura ductum monuiſſe legendum *οἰκιῶν* vidi. DALENIVS l. c. divinatione ductus legi pro *οἰκείαν* vult *οἰκίας*, ſenſu eodem, quod et TAYLORVM voluiſſe poſtea cognovi.

Προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι) Ius *προεδρίας* ſ. primi et primarii loci in theatro et ſpectaculis occupandi in ſummo honore ponebatur. Iure igitur ſignum erat hominis, perquam cupidi honoris affectandi, τοῦ θεάτρου καθῆσθαι, ὅταν ἦν θέα, πλησίον τῶν ἑρατηγῶν, vt eſt apud THEOPHRASTVM περὶ Ἀρεσκ. Huius iuris ea ratio erat, vt, qui id eſſent conſecuti, poſſent ſedem, quamcunque vellent, in Senatu, concione, et theatro ſumere, aliis etiam de ſede excitatis, ſi quis prior occupaſſet. Enarrator graecus ARISTOPHANIS ad Ἱππ. v. 572. τιμῆς καὶ οὗτος τρόπος. ἐξῆν δὲ τοῖς τιμῆς ταύτης τυχοῦσι καὶ ἐν βουλευτηρίῳ, καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν θεάτρῳ, καὶ ἐν ἄλλῳ παντὶ συλλόγῳ τοὺς προλαμβάνοντας, ὅτινες ἦσαν, ἐξεγείραντας, αὐτοὺς εἰς τὸν ἐκείνων τόπον καθίσαι. Cf. ad h. l. CASAUBONUS, et inprimis ad l. c. Theophraſti, vbi pluribus in hanc rem diſputat, e quibus fontibus PETITUS ad Legg. Attic. p. 374. Edit. WESSELINGII rivos duxit, hortosque ſuos irrigavit. Vnde *προεδρία* pro *praeſtantia prae aliis* (*praerogativam* vulgo, ſed barbare, vocant,) eſt in his ARISTONIS Tragici apud Theophilum ad Autolyc. p. 296. Edit. Wolf. Ἐι μὴ παρέσται ΠΡΟΕΔΡΙΑ τις κειμένη τοῖς ζῶσιν ὡς δεῖ.

ποτὶ τὰν Θόλαν.) Hic locus vnus e corruptiſſimis in hoc Decreto eſt. Quam lectionem ex *Anglic.* exhibuimus, eam et *Wolf.* et *Hervagiana minor*, nec non *Tayloriana* habet: in *Aldin.* autem et *Hervag. maj.* et *Pariſ.* eſt πόθ' ὅλον, vti et in Variantt. *Hervag. min.* exhibetur, cuius lectionis ope facile ad inueniendam veriſſimam duci

possumus. DALENIUS l. c. p. 780 legendum coniicit πρόσοδον, non infeliciter, nactus ὁμόψηφον Virum doctum in Observatt. Miscellan. Vol. II. T. III. p. 356. hoc sensu: *haberet liberum accessum in omnibus conciliis, siue Senatus, siue Populi.* Haec DALENII coniectura mirifice confirmatur Decreto quodam Deliorum (in Append. ad Marmor. Oxonienſ. p. m. 288.) in quo eſt: ἔναγ αὐτοῖς ΠΡΟΣΟΔΟΝ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν Δᾶμον. Propius autem πόΘ' ὅλον ad veram lectionem ducit. Scilicet legendum πόθοδον, quod Dialecto Doricae conuenientius, quam πρόσοδον. Dorienſibus enim ποτὶ idem, quod aliis πρὸς eſt: Λ et Δ autem ſexcenties fuiſſe confuſa et permixta, docet SIGONIUS Emendatt. Lib. II. 56. in Gruter. Theſ. Crit. Tom. II. p. 303. et GUIL. CANTERUS de ration. emend. auctores p. 22. REISKIUS etiam, haud dubie e bono aliquo libro, edidit, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλάν. VALESIUS l. c. hunc locum diu eſt, cum ita emendauit: πόθοδον ποτὶ τὰν βωλάν. Et ſane hanc lectionem ipſe ſenſus non tam poſtulat, quam flagitat. Confirmatur haec emendatio e Decreto Deliorum priori, ſupra allato, huicque noſtro ſimillimo, in quo eſt: πρόσοδον πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ τὸν δᾶμον, vbi eadem res, eadem verba. Totus igitur locus ita conſtituendus eſt: πόθοδον ποτὶ τὰν Βωλὰν καὶ τὸν Δᾶμον, ſenſu hoc: concedendum eſſe Athenienſibus *aditum ad Senatum et Populum*, ſ. *ius in Senatum, Populique concionem veniendi, ibique una deliberandi, et cum Populo agendi.* Apud Graecos Oratores ſaepe dicuntur πρόσοδον, nec non πάροδον ποιεῖσθαι, *qui in Senatu dicunt, aut cum populo in concionem agunt, orationesque habent.* ISOCRATES (in Areopag. pag. 140. Edit. Stephan.) περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποιησάμην, quod Wolfius: *vt indicto concilio prouidendum eſſe moneam*, perquam infeliciter! Reddendum erat, *in concionem proceſſi, ſaluti Reipublicae conſulturus.* Mox ibidem, τῆς ἐμῆς προσόδου καταφρονεῖτε, quod Wolfius, *denunciationem meam contemnitis*, quod tanto Viro indignum. Redde, *meum ad vos aditum orationemque contemnitis*, et ſic πρόσοδος eſt in ead. Orat. p. 142. E. Uſurpatur etiam haec vox de *legatis, quibus facultas ſenatum adeundi, aut cum populo in concione agendi conceditur.* AESCHINES περὶ παραπρεσβ. c. 22. p. 37. Edit. BROOKII, τοῖς ξενικοῖς πρεσβείαις ἡ βουλὴ τὰς εἰς τὸν δῆμον προσόδους προεβουλεύσατο et mox, ἡ τὰς πρὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν προσόδους — οὐ παρέσχηκε.

Apud

Apud Patres Graecos *πρόσοδον ποιεῖσθαι* dicuntur, *qui orationes sacras ad populum habent*, de qua loquendi formula docte disputat HENR. VALESIUS ad EUSEBII Vit. Constant. IV, 29. Sed inprimis in hanc rem consulendus HEMSTERHUSIUS ad Lucian. Prometh. p. 33. Est etiam creber huius vocis vsus apud Scriptores in cultu diuino, vbi *πρόσοδοι* idem, quod Latinis *supplicationes et obsecrationes*, *ad Deorum altaria et puluinaria factae*. Thom. Magister h. v. *πρόσοδοι θεῶν μετὰ τῶν καθεστηκότων νομίμων Supplicationes publicae, e legibus receptis factae*. cf. ad h. l. STOEBERUS et OUDENDORPIUS. ARISTIDES, in Panathen. p. m. 52. E. *πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς ἡσαν, Solemnes supplicationes ad Deorum templa factae sunt*. Iungit Isocrates in Oratt. ad Philipp. p. 88. E. *προσόδους καὶ θυσίας*. Inde *προσόδια μέλη* sunt *carmina, quae in huiusmodi supplicationibus et pompis Deorum canebantur*.

παρὰ τοῖς περὶ τὰ ἱερὰ) Sic in *Anglic*, *Ald. Heruag. min.* et *Wolf.* nec non *in Tayloriana*. In *Paris.* autem et *Heruag. mai.* est *περὶ τοῖς παρὰ τὰ ἱερά*, et sic in Variantt. Vtramuis lectionem elegeris: nullum, nisi ineptum, sensum inde elicies. Prior autem lectio *παρὰ τοῖς* vestigia habet verae lectionis facile inueniendae. Legendum nempe *πρώτοις μετὰ τὰ ἱερά*, et sic exhibuisse REISKIVM, in specimine suo, postea intellexi. VALESIVS in Emendatt. Critic. l. c. *πρώτοις μετὰ τὰ ἱερὰ* dudum de coniectura legendum vidit, quod idem est: Sed *πρώτοις* Dialecto Doricae conuenientius. Sensus est: Concedendum esse Athenienſibus aditum ad Senatum et concionem Populi *primis* h. e. *ante omnes alios, Sacris, omninoque diuinis rebus ante Concionem aut Senatum habitum peractis*, qui honos sane praecipuus et insignis erat, ante omnes alios in Senatum, concionemque Populi admitti. Sic in Decreto Deliorum in Append. ad Marmor. Oxonienſ. p. 288. *αὐτοῖς — Πρόεδρον ΠΡΩΤΟΙΣ μετὰ τὰ ἱερά*. Doctissimus DALENIVS in Dissertat. IX. saepius laudata p. 780. et ante eum WOLFIVS sequuntur alterum lectionem *παρὰ τοῖς περὶ τὰ ἱερά*, vt verissimam, redduntque *iuxta Sacerdotes*. Sed videant, vt multorum calculum ferant. Lectioni *πρώτοις* vel *πρώτοις μετὰ τὰ ἱερὰ* fauet etiam Vir doctus in Obſervatt. Miſcell. Vol. II. Tom. III. p. 357.

ἀλειτουργήτοις ἦμεν) De ἀτελείᾳ, eiusque variis generibus copiose et docte disputat DALENIUS in laudata Dissertat. p. 781. sq. quibus, quid addamus, iam non habemus.

πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν) Haec lectio in omnibus est, quas consuluimus, Editionibus, nec adeo inepta censenda, quin commodus sensus inde elici possit, nempe hic: Athenienses immunes sint, *quod attinet ad omne tributorum genus*, s. *ab omnibus muneribus, oneribusque publicis sustinendis*. Scio, paullo durius dictum, ἀλειτούργητον εἶναι πρός τι: Sed cum vox ἀλειτούργητος non facile alibi occurrat: non magnopere de eius structurae ratione, paullo insolentiore, laborandum est. Doctissimus REISKIUS in specimine, saepius laudato, de coniectura perquam commendabili exhibuit πᾶσαν προστακτᾶν λειτουργιᾶν, hoc sensu: *vt immunes sint ab omnibus imperatis tributis:* quae diuinatio si boni alicuius libri auctoritate confirmetur: multum sane receptae esset praeferenda: quamquam nescio an vox πρόσταχτος alibi occurrat. Equidem nec legere eam me vnquam memini, nec in Thesauro Stephaniano inueni. TAYLOR in Not. pro πᾶσαν legi malebat πᾶσι, sine causa. Caeterum de voce λειτουργία et λειτουργεῖν copiosa, atque ea perquam docta disputatio CASAUBONI est in Exercitatt. Anti-Baron. XVI, §. 41.

σᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς) Statuas in publico habere, vti apud Latinos, ita apud Graecos, praecipuus aliquis honos erat, quem ab aliqua ciuitate bene merentes, aut virtutis, aut beniuolentiae praemium poterant accipere, atque adeo hunc honorem largiri penes eos solos fuit, qui Reipublicae praeessent, nec eum apud antiquos aliquis vnquam sine illorum Decreto assequebatur, ipsaeque etiam Ciuitates statuas, quas ob insigniora merita decernebant, publicis sumptibus erigebant. Vid. pluribus in hanc rem disputantem Virum doctum ad Marmor. Oxoniens. p. m. 48.

ἐν τῷ Βοσβόρῳ) Sic in *Anglic. Aldin.* et *Harveg.* min. et *Taylori*, qui etiam in Notis hanc lectionem, vt verissimam, agnoscit. In maiore *Harueg.* autem, *Paris.* et *Wolf.* est Βοσπορίχῳ, quamquam WOLFIUS in Notis mavult Βοσβόρῳ. REISKIUS in specimine suo exhibet Βοσπορίχῳ.

σεφα-

στεφανούμενον) Hoc per ἐπεξήγησιν positum referendum est ad εἰκόνας, hoc sensu: *quae statuae referant, exhibeant Populum Atheniensium corona condecoratum.* Facit huc locus Aristidis in Panathen. p. 81. C. vbi, cum praedicasset, quot, quantaque commoda vna Athenienſium ciuitas cum aliis Graeciae populis, tum Byzantinis, Perinthiis, Cherſoneſi incolis et Chalcidenſibus attulerit, ſubiungit: ἀνθ' ὧν εἰ χρὴν, ὥσπερ ἰδιώτου, πόλεως εἰκόνα ποιήσασθαι, τῆς Ἀθηναίων προσῆκε μόνης, καὶ τιμᾶν ὥσπερ ἄγαλμα κοινὸν τῆς Ἑλλάδος: *quas ob res ſi, vt homini, ita vrbi ſtatua ponenda eſſet: hanc ſane vrbem, veluti totius Graeciae ornamentum et decus, ſtatua honorari fas eſt.* Caeterum de voc. στέφανος et στεφανεῖν lectu digna habet D' ORVILLE ad Chariton. p. 59. ſq. vbi etiam de more, populum et vrbes coronis condecorandi, docte exponit. Cf. PASCHALIUS *de Coronis* Lib. VII. c. 6.

ὑπὸ τῷ Δάμῳ) Sic ſcribendum. Male in *Anglic. Heruag.* vtraque et Pariſ. τῷ Δάμῳ.

θωρεὰς) Sic in *Anglic.* et *Wolf.* nec non *Tayloriana.* In *Pariſ.* et *Herung.* autem maj. eſt δωρίας: peius in *Aldina*, vti et in *Heruag.* min. in cuius Variant. autem eſt δωρεὰς εἰς τὰς ἔντε. REISKIUS de coniectura pro δωρεὰς edidit θεωρίας. Sed vereor, vt ſenſus hanc diuinationem admittat. Nam θεωρίαι, vt vel tironibus notum, ſunt *ludi ſolemnes, in honorem Deorum inſtituti, haberique ſoliti.* Quid igitur ſit ἀποστεῖλαι θεωρίας, equidem paullo hebetior ſum, quam qui videre poſſim. Forte autem θεωρίας cepit pro ipſis θεωροῖς h. e. *legatis, qui ad illos ludos ſolemnes publice mittebantur.* Quae vocis notio ſi auctoritate Veterum confirmari poſſet, non ſolum ſaluberrimam huic loco medicinam afferret, ſed ſenſum etiam commodiſſimum efficeret hunc: Decretum eſt, *vt legati publice mittantur, ad ludos Iſthmicos, Nemeos etc. qui palam praedicent coronari, quibus Populus Athenienſis a Byzantinis et Perinthiis fuerit condecoratus.* Sed ἐπίσχω, et lectione vulgata, veluti altero Catone, contenti ſimus.

ἔντε Ἑλλάδι) TAYLOR in Not. e MSS. Ven. malebat ἐν τῇ (ἐν τᾷ potius) Ἑλλάδι.

Ἴσθμια — — καὶ Πύθια) Nobiliſſimum in hanc rem Epigramma primum in Anthologia graeca eſt:

Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες ἄν' Ἑλλάδα, τέσσαρες ἱεροὶ,
Οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων.
Ζηνὸς, Λητοϊδάο, Παλαίμονος, Ἀρχεμόριο
Ἆθλα δὲ τῶν κότινος, μῆλα, σελῆνα, πίτυς.

Caeterum de tempore horum ludorum ſolemnium celebratorum fuſe diſputat DODWELLUS *de Cyclis Veterum* Diſſert. VI et VII, et, qui accuratiora dabit, CORSINUS in doctiſſimo *Faſtorum Atticorum* Opere Diſſertat. XIII. p. 295. ſq. et copioſiora in doctiſſimis Diſſertat. Agoniſticis, vbi Diſſertat. IV. p. m. 124. ſq. rationem perquam probabilem affert, quare ludi Iſthmici Olympicis, aliisque hic praepoſiti fuerint.

καὶ ἀνακαρύξαι τὸν στέφανον, ᾧ ἐστεφάνωται) REISKIUS legi malebat τῶς στεφάνως, ὡς ἐστεφ. Sed non video, quare a recepta ſit recedendum, cum ſenſum aeque commodum exhibeat. TAYLOR in Not. mauult τῷ στεφάνῳ, additis his: ſc. duas coronas Byzantinorum vnam, alteram Perinthiorum. In eiusdem Edit. pro ᾧ ἐστεφάνωται expreſſum eſt ᾧ συστέφαν. Sed in Notis rectius putat ἐστέφαν.

Ἀθηναίων ἀρετὰν) Non *virtutem*, vt Interpres reddidit, ſed *beneficium*, *beneficentiam*. Scilicet vox ἀρετῆς, vti alibi, ita inprimis in Decretorum formulis ſaepe eſt *liberalitas*, *munificentia*, *benignitas*. In hac ipſa Orat. C. 17. Ὅτι στεφανοῖ ὁ Δῆμος Δημοθένην — — ἀρετῆς ἕνεκα, quod mox voce ἀνδραγαθίας exprimitur. Infra in alio Pſephismate C. 37. ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίας, *ob munificentiam et benignitatem*, vtroque loco reddiderunt *virtutis ergo*, minus accurate. Neque aliter voc capienda in Orat. Aeſchinis adverſ. C. 59. vbi de praemiis, in viros de Republica bene meritos collatis, loquitur, τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον. Eadem notione vox eſt apud Lycurgum c. Leocratem p. 250. Edit. TAYLORI. Apud Ioſephum Antiq. XIV, 10. 6. in Decreto Iul. Caeſaris pro Iudaeis eodem

eodem ſenſu vox ἀρετῆς eſt capienda. Et apud eundem Antiq. XIV, 8, 4. in nobiliſſimo illo Athenienſium Decreto, in honorem Hyrcani, Pontificis M. Iudaeorum facto, περὶ τῆς αὐξοὺς ἀρετῆς ὑπομνήσαντες τὸν δῆμον, ad quem locum in Commentario noſtro ad illud Decretum plura attulimus. Eadem notione hanc vocem quondam dicebamus commode accipi poſſe in notiſſimo illo loco Petrino II, 1, 3. τῷ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς h. e. qui nos vocauit *per glorioſam, maxime celebrandam benignitatem.* Et eiusdem Epiſt. I, 2, 9. ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε, *vt praedicetis beneficia*, neque nunc huius interpretationis nos poenitet. Cf. ſi tanti putes, Obſeruat. noſtras Flauian. p. 398.

εὐχαριστίαν) h. e. *gratum animum.* Sic mox in Decreto Cherſonitarum eſt εὐχαριστεῖν, quod denotat, *gratum animum ſiue verbis, ſiue re ipſa beneficii auctori declarare.* Valde delicati igitur, et faſtidioſi ſunt, qui hanc vocem, vt non ſatis graecam, in N. T. notant, de qua re pluribus dicebamus in Obſervat. Flauian. ad Rom. I, 8.

Sed nunc indicanda ſunt nomina Iuuenum bonae et indolis et ſpei, qui in memoria diei Natalis Illuſtris Moldani noſtri celebranda ſuae qualiscunque facultatis dicendi ſpecimina edent. Ecce tibi ea! Procedent autem non quo ſedent, ſed ordine hoc. Dicet igitur

I.) ERNESTVS LOBEGOTT KLINKHARDVS,
Schwarzenbergio-Hermundurus,
De diſciplina domeſtica neglecta Scholaſticae perquam noxia.

II.) CAROLVS FREDERICVS STREVBELIVS,
Glasdenio-Miſnicus,
De honeſtae aemulationis vi.

III.) CAROLVS THEOPHILVS FRITZSCHIVS,
Meſſersdorffio-Luſatus,
De verae laudis ſtudio magno rerum honeſtarum incitamento.

IV.) FRE-

IV.) FREDERICVS GOTTLOB STEYERVS,
Kitzſchera-Miſnicus,
De mutuo artium liberalium auxilio.

V.) IOANNES GOTTLIEB MÜLLERVS,
Dresdenſis,
De grati animi officio.

Ad quos audiendos vt frequentes Hor. IX. ſacris finitis in Auditorio noſtro maiori conueniant, qui bonis literis, ſcholaeque adeo noſtrae fauent, humaniſſime, officioſiſſimeque rogamus. Scrib. in Illuſtri Moldano Ipſis Calend. Septembr. cIↃIↃCCLXXV.

IV.) FREDERICVS GOTTLOB STEYERVS,
Kitzſchera-Miſnicus,
De mutuo artium liberalium auxilio.

V.) IOANNES GOTTLIEB MÜLLERVS,
Dresdenſis,
De grati animi officio.

Ad quos audiendos vt frequentes Hor. IX. ſacris finitis in Auditorio noſtro maiori conueniant, qui bonis literis, ſcholaeque adeo noſtrae fauent, humaniſſime, officioſiſſimeque rogamus. Scrib. in Illuſtri Moldano Ipſis Calend. Septembr. CIↃIↃCCLXXV.

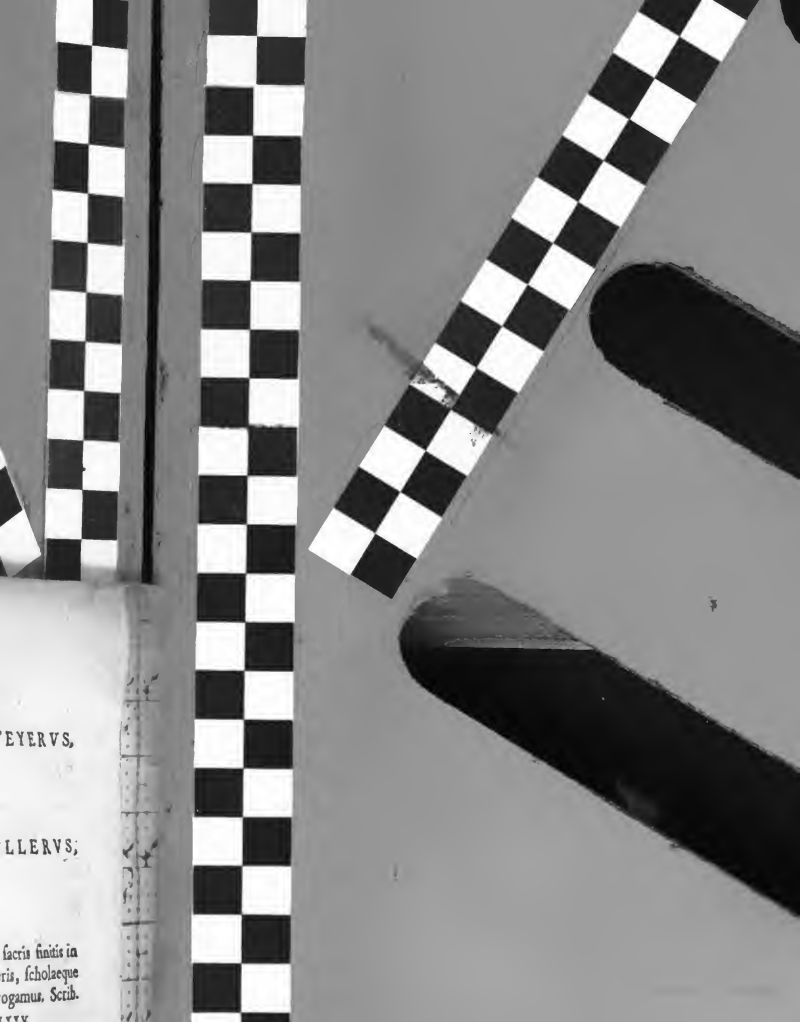

IV.) FREDERICVS GOTTLOB STEYERVS,
Kitzſchera-Miſnicus,
De mutuo artium liberalium auxilio.

V.) IOANNES GOTTLIEB MÜLLERVS,
Dresdenſis,
De grati animi officio.

Ad quos audiendos vt frequentes Hor. IX. ſacris finitis in Auditorio noſtro maiori conueniant, qui bonis literis, ſcholaeque adeo noſtrae fauent, humaniſſime, officioſiſſimeque rogamus. Scrib. in Illuſtri Moldano Ipſis Calend. Septembr. cIↃIↃCCLXXV.

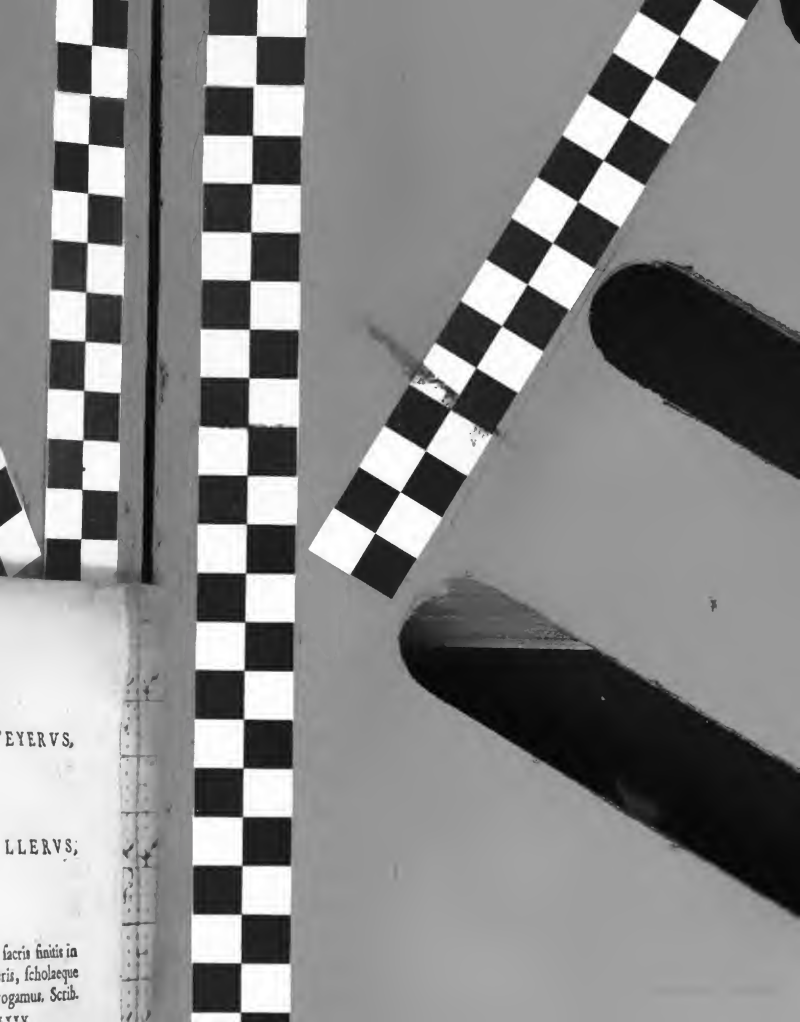

IV.) FREDERICVS GOTTLOB STEYERVS,
Kitzſchera-Miſnicus,
De mutuo artium liberalium auxilio.

V.) IOANNES GOTTLIEB MÜLLERVS,
Dresdenſis,
De grati animi officio.

Ad quos audiendos vt frequentes Hor. IX. ſacris finitis in Auditorio noſtro maiori conueniant, qui bonis literis, ſcholaeque adeo noſtrae fauent, humaniſſime, officioſiſſimeque rogamus. Scrib. in Illuſtri Moldano Ipſis Calend. Septembr. cIↃIↃCCLXXV.